

FOLYÓIRATSZEMLE 1938.

(Rövidítések: *AB*: Archives et Bibliothèques, Paris, III. évf. — *ABI*: Accademie e Biblioteche d'Italia, Roma, XII. évf. — *ABM*: Archives, Bibliothèques et Musées du Belgique, Bruxelles, XV. évf. — *B*: La Bibliofilia, Firenze, XL. évf. — *BB*: Bulletin du Bibliophile, Paris, XVII. évf. — *BCb*: Bibliothèque de l'École des Chartes, Paris, XCIX. évf. — *BNy*: Bulletin of the New York Public Library, XLII. évf. — *Bü*: Die Bücherei, Berlin, V. évf. — *CI*: Coopération Intellectuelle, Paris, 85—96. sz. (1938.) — *IDC*: Institut International de Documentation (Fédération Internationale de Documentation): Communications, La Haye, V. évf. — *LAR*: The Library Association Record, London, XL. évf. — *LJ*: The Library Journal, New York, LXIII. évf. — *LQu*: The Library Quarterly, Chicago, VIII. évf. — *MF*: Maso Finiguerra, Roma—Vatikán, III. évf. 1—2. sz. — *Pb*: Philobiblon, Brunn, X. évf. — *ZBW*: Zentralblatt für Bibliothekswesen, Leipzig, LV. évf.

A beszámolóban a rövidítést követő szám az idézett cikk kezdő lap-számát jelzi.)

12. A könyvtárépület, technikai berendezése, új találmányok.

A LJ állandó rovata (New buildings and equipment) sok új könyvtár-épületet és felszerelési tárgyat ismertet, 1938-ban különösen sok könyvtár könyvkölcsönző-felszerelésének újabb eszközét, a „bookmobile“-t. A vermonti nyilvános könyvtár könyvtárkocsi-szolgálatát ismerteti például:

D. RANDOLPH: Books for the promised land. (LJ 952.)

R. BUTCHART: Recent library buildings. (LAR 115, 264, 472, 618: új könyvtárépületekről és átépítési munkálatokról szóló, különböző helyeken megjelent cikkeket állít össze, rövidebb tartalmi kivonatokkal.)

L. CHUBB: Belgian National Library competition. (LAR 603: a belga nemzeti könyvtár építési tervpályázatát ismerteti.)

E. McALISTER: Upkeep of buildings. (LAR 313: könyvtárépületek karbantartásáról és annak költségeiről.)

A könyvtárépület és a benne őrzött anyag *légoltalmának* kérdésével az egész irodalomban csak két cikk foglalkozik:

H. MEYER: Air raid precautions for record offices, libraries and museums. (LAR 204: megállapítja, hogy a gázveszély egyetlen számbajövő esete, ha a könyvtári anyagot *folyékony* mustárgáz éri; a romboló- és gyújtóbombák ellen kell inkább védekezni. Az előbbieket ellen bizonyos fokig védelmet nyújtanak az erősebb födémek, az utóbbiak ellen pedig a jól megszervezett tűzoltószolgálat. Hangsúlyozza azt a közismert tényt is, hogy a modern vasraktárakban, szorosan raktározott könyvanyag a fánál is nehezebben gyullad. Feltétlen biztonságot csak a jól megépített földalatti raktárak nyújthatnak, ezért a legértékesebb anyagot ilyenekben kell elhelyezni. A személyzet testi épségét is ilyen földalatti óvóhelyek megépítésével kell biztosítani.)

W. F. WRIGHT: Air raid precautions for the library. (LAR 510: rövidebb, néhány hasznos gyakorlati útmutatást tartalmazó közlemény.)

M. A. TINKER: Hygienic library illumination. (LJ 532: a szükséges fény mennyiségéről és a fényforrások elhelyezésének módjáról szól, meglehetősen általánosságban.)

F. K. WALTER — L. JANES: Notes on library lighting. (LJ 349: két könyvtár modern világítási berendezését ismertetik.)

E. W. MCDIARMID JR.—G. R. TATUM: Library noise. (LQu 200: a Baylor University Library helyiségeiben végzett mérések alapján megállapítják, hogy az utcai zaj ellen, ha az épület elhelyezésével az nem volna kiküszöbölhető, az épületet hangszigeteléssel lehet ellátni; a belső zajokat nem annyira a társalgás, mint inkább a járkálás és a felszerelési tárgyak használata okozza: széktoogatás, katalógusfiókok, ablakok kezelése, stb. Hangtompító padlóburkolat és minél zajtalanabbul kezelhető felszerelési tárgyak megválasztásával lehet ellene védekezni.)

R. R. SHAW: The influence of sloping shelves on book circulation. (LQu 480: az olvasóterem alsóbb fekvésű könyvespolcait befelé megdöntve, hogy a könyvek címei egyenes testtartás mellett is könnyen olvashatók legyenek, megállapítható volt, hogy ezeknek a különben elhanyagoltabb polcoknak a használata megnövekedett; a szerző ajánlja a rendszert minden könyvtár számára.)

W. K. STETSON: Tilted shelves. (LJ 87: a már több helyen bevált megdöntött könyvespolcok szakszerű készítéséhez ad tanácsokat.)

13. A személyzet. Státus és szolgálati beosztás.

I. FRASCETTI—SANTINELLI: Bibliotecari di oggi, bibliotecari di domani. (ABI 325: a könyvtáros választáshoz külön adminisztratív-technikai és külön tudományos könyvtárosi pálya között, minthogy tapasztalati tény, hogy a tudós könyvtáros nem szeret és rendszerint nem is tud kellő rátermettséggel foglalkozni technikai és adminisztratív jellegű problémákkal és viszont; a könyvtárosképzés szempontjából fontos volna nagyobb könyvtáraknál eltöltendő gyakorlati idő bevezetése; a könyvtárakat és a könyvtárosokat specializálni kellene és a megfelelő irányú könyvtárt a megfelelő szakképzettségű könyvtárosnak kellene igazgatnia.)

Commission des études bibliographiques et bibliothéconomiques: Rapport concernant le recrutement du personnel des bibliothèques. (ABM 66: a belga könyvtárosi kar fontosnak tartja, hogy a könyvtárak a tudományos és a magasabbfokú adminisztratív könyvtárosi állásokat csak egyetemi végzettségű (doktori, vagy mérnöki diplomával rendelkező) egyénnel töltsék be; azonban ezek is kapjanak alapos könyvtárosi kiképzést.)

L. J. H. BRADLEY: Degrees, statistics and other mysteries. (LAR 330: a személyzet képesítésének és javadalmazásának kérdéseiről szóló elmefuttatás.)

B. RUFFIN: The catalog librarian as an administrative officer in the college or university library. (LJ 908: a katalogizáló könyvtáros szükséges tulajdonságai, különös tekintettel a könyvtár más osztályaival való adminisztratív együttműködésre.)

TH. R. BREWITT — M. D. CARTER: Professional and non-professional work: a work analysis. (LJ 773: több amerikai könyvtárban folyó munkának és személyzeti viszonyainak összehasonlító táblázatai; a szerzők megállapítják, hogy a legtöbb könyvtárban nem is kell annyi szakképzett könyvtáros, mint amennyi van. Sok munkára alacsonyabb képzettségű munkaerők is megfelelnek.)

R. WHITFORD: Librarian or specialist? (LJ 224: a technológiai szak-könyvtár vezetője legyen elsősorban szakképzett könyvtáros, de legyenek technológiai szakismeretei is.)

F. K. WALTER: Training for hospital librarianship. (LJ 579: a kórházi könyvtárosi gyakorlat ismertetése, története és a kórházi könyvtárosok anyagi helyzete.)

M. W. FREEMAN: Social outlook of the librarian. (LJ 490: a könyvtáros játsszék vezető szerepet a helyi intelligencia körében: művelje önmagát és igyekezzék könyvtárán keresztül embertársait is művelni, irányítsa olvasmányaikat.)

E. V. BALDWIN: New Jersey's study of the cost of living for librarians. (LJ 308: a könyvtáros évi fizetéséből minden, állásához mért igényének kielégítése után csak kevés felesleg marad, de ez, előre nem látható kiadásokra is számítva, nem mondható soknak. Az előző évekhez képest némi javulás tapasztalható.)

14. Könyvtárosképzés.

R. L. W. COLLISON: The organisation of professional education. (LAR 380: az angol könyvtárosképzés időszerű kérdései.)

H. A. WOOSTER: The library profession. (LJ 14: a közvéleményt helyesen kell tájékoztatni a könyvtáros szakképzettségéről és munkájának értékéről; jó könyvtár csak jó könyvtárosok vezetése alatt képzelhető el, ezért fontos az alapos könyvtárosképzés és a gyakorlat.)

M. S. SCANDRETT: The training class — relic or hope? (LJ 393: a könyvtári gyakorlat fontos szerepe a könyvtárosok elméleti kiképzése mellett.)

E. STALLMANN: How shall we meet the challenge presented by the increasing need for the training of school librarians? (LJ 261: az iskolai könyvtárosokat is könyvtáros-iskolában kellene kiképezni és kellő gyakorlatra is módot kellene nyújtani nekik; a könyvtárakat kezelő, régibb tanárok számára továbbképző tanfolyamokat kellene tartani.)

M. HARRIS: The responsibility of the teachers college in the training of school librarians. (LJ 259: az iskolai könyvtárosokat ugyanúgy kellene kiképezni és gyakorlatra bocsátani, mint a középiskolai tanárjelölteket szaktárgyaikkal kapcsolatban.)

H. L(EMAITRE): Enseignement. Grande-Bretagne. (AB 303: az 1935. évi angol könyvtárosvizsga tételeinek ismertetése.)

Examination results. (LAR 148: az 1937. decemberében vizsgázott angol könyvtárosok vizsgaeredményei: 1065 jelölt közül 507 felelt meg, ami 47 százalékot tesz ki.)

The December examinations. Reports of examiners. (LAR 199: az 1937. decemberében tartott angol könyvtárosvizsga általános eredményeiről és a vizsgázók tudásáról szóló beszámoló.)

Examination results. May 1938. (LAR 449, 456: az 1262 jelölt közül 556 felelt meg a vizsgán, ami 44 százalékot tesz ki.)

Classes in librarianship. (LAR 383: különböző angol intézetekben megnyitandó könyvtárosképző-tanfolyamok ismertetése.)

A. G. MACKAY: Scottish Library Association Summer School, 1938. (LAR 463: rövid beszámoló a skótszági nyári könyvtárosképző-tanfolyamról.)

A School of Library Service, Columbia University, 1938. nyarán zenei anyag könyvtári kezeléséről tartott tanfolyamot. (LJ 275.)

Le diplôme technique de bibliothécaire. (AB 134: a francia könyvtárosképzésre vonatkozó miniszteri rendelet és vizsgaterv teljes szövege.)

Nouvelle réglementation du diplôme technique de bibliothécaire. (BCH 416: a francia könyvtárosképzés legújabb, 1938-ban kelt szabályzata.)

Centre Confédéral d'Éducation ouvrière. (AB 35: az intézmény 1937 őszén Párizsban megnyitott könyvtáros-iskolájának és tantervének ismertetése.)

Ausbildungs- und Prüfungsordnung für den wissenschaftlichen Bibliotheksdienst. (ZBW 613: a német kultuszminiszter 1938-ban kiadott legújabb rendeletének teljes szövege.)

W. SCHUSTER: Die Berliner Bibliotheksschule. (Bü 511.)

E. THIER: Die Deutsche Volksbüchereischule zu Leipzig. (Bü 522.)

M. STEINHOFF: Die Westdeutsche Volksbüchereischule 1928—1938. (Bü 526: a kölni népkönyvtáros-iskola története és ismertetése.)

C. BALCKE (ZBW 341.) összeállította a német egyetemeken és főiskolákon az 1937. év nyarán tartott könyvtártani előadások címeit.

C. BATTISTI: Corsi di preparazione per commessi di libreria. (ABI 319: az olasz könyvtárosképző-tanfolyam ismertetése.)

M. NOBILI: I corsi per dirigenti delle biblioteche popolari. (ABI 242: a népkönyvtári tanfolyam és szervezetének ismertetése.)

Escola de bibliotecaries de la generalitat de Catalunya. (AB 38: a katalán könyvtárosiskola tantervének és kiadványainak ismertetése.)

H. L(EMAÏRE): Association des Bibliothécaires et des Archivistes de la Hongrie. (AB 311: a Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete I. évkönyvének ismertetése; a francianyelvű kivonat alapján ismerteti a benne megjelent cikkeket és röviden ismerteti az I. könyvtárosképző-tanfolyam tanrendjét és vizsgaeredményeit.)

15. Könyvtárosegyesületek.

W. SCHUSTER: Vom Internationalen Verband der Bibliothekarvereine. (Bü 297: beszámoló az 1937. évi párizsi ülésről, amelynek egyik tárgya a különböző nemzetek népkönyvtáraiban megállapítható olvasási érdeklődésre vonatkozó körkérdés volt.)

G. HOEDT: Der 34. deutsche Bibliothekartag in Passau vom 7—11. Juni 1938. (ZBW 368: a kongresszus főtémája a német birodalomba visszavért Ausztria könyvtárügye volt.)

K. SCHWARBER: Jahresversammlung der Vereinigung Schweizerischer Bibliothekare 1937. (ZBW 91.)

A norvég könyvtárosok egyesülete 1938. augusztusában, Trondhjemben tartotta 25. kongresszusát. (ZBW 676.)

A. BOSELLI: Il convegno dell'Associazione Italiana per le Biblioteche. (B 285: rövid beszámoló az 1938. májusában tartott bolzano-trentoi kongresszusról.) Részletesebb beszámolót közöl (az előadásokat is): ABI 215.

Az American Library Association 1937. decemberében Chicagóban konferenciát tartott. Részletesen beszámol róla: LJ 110.

Az Inter-American Bibliographical and Library Association 1938. februárjában, Washingtonban tartotta első gyűlését, amelynek tárgyát bibliográfiai, levéltári és könyvtári kérdések képezték. (LJ 278.)

Kansas City conference. (LJ 540: az American Library Association 1938. évi gyűléséről szóló beszámoló.)

T. C. DUTTA: Bengal Library Association. Annual general meeting. (LAR 605.)

16. Könyvtártípusok.

DÄHNHARDT: Richtlinien für das Volksbüchereiwesen. (Bü 1, 130: a német népkönyvtárak szervezetének és a rájuk vonatkozó rendeleteknek az ismertetése.)

W. HOFMANN: Das Zentralisationsproblem in der Volksbücherei der Grosstadt. (Bü 194, 425.)

DÄHNHARDT: Deutsche Büchereiarbeit von heute. (Bü 644: a népkönyvtárak szerepének és fejlődésének ismertetése.)

J. PETZOLD: Das Büchereiwesen der NSDAP unter besonderer Berücksichtigung der wissenschaftlichen und Spezialbibliotheken. (ZBW 524.)

A. HERR: Zur Charakteristik des sudetendeutschen Büchereiwesens. (Bü 639.)

W. SCHUSTER: Zur Geschichte des lesenden Volkes und seiner Büchereien. (Bü 703: a német népkönyvtárügy történeti áttekintése.)

W. KLAPP: Vom deutschen Musikbüchereiwesen. (Bü 65.)

TH. ZEITLINGER—PUPINI: Die gewerblichen Bibliotheken in Österreich. (ZBW 565.)

H. LÖWE: Die Aufgaben einer Gefängnisbücherei. (Bü 276.)

F. WERNER: Erfahrungen mit der Freihand. (Bü 414: az olvasók szabad válogatására berendezett könyvtár rendszere és az ebben szerzett tapasztalatok.)

P. LELIÈVRE: Un projet de bibliothèque régionale. (AB 170: a francia vidéki könyvtárügy általános jellemzése és egységesítésére irányuló tervezet.)

La lecture publique. (AB 308: a francia vidéki könyvtárak népművelési téren való együttműködésére irányuló törekvések ismertetése.)

G. MANCINI: La biblioteca popolare nell'Italia fascista. (ABI 263.)

V. DAINOTTI: Limiti e funzioni delle biblioteche governative isolate. (ABI 306.)

C. SCACCIA—SCARAFONI: Tutela di librerie e archivi già claustrali. (ABI 311.)

N. SANTOVITO—VICHI: La sezione di cultura generale nelle biblioteche nazionali. (ABI 273: az olasz nemzeti könyvtárak újabban létesített, népkönyvtárszerű alosztályainak ismertetése.)

L. S. JAST: The National Central Library. (LJ 574: az angol könyvtárak bibliografiai központoszerű, átfogó szervezetének részletes ismertetése.)

W. MOORE: A State Library for Northern Ireland. (LAR 513.)

B. O. SMITH: Policy in the rural county. (LAR 496: a vidék könyvellátásának ismertetése.)

County Library statistics, 1937—1938. (LAR 538.)

T. E. CALLANDER: Mobilising stock in municipal branch libraries. (LAR 256.)

J. J. HOUSBY: The small town library: problems and suggestions. (LAR 298.)

M. NORVILLE: Public libraries in St. Louis county. (LJ 449.)

A. S. COOKE: Village library service. (LAR 57.)

TH. R. BARCUS: The „typical“ teachers college library. (LJ 861: 51 tanárképzőintézeti könyvtár statisztikai adatainak egybevetéséből kiszámított értékek az „átlagos“ tanárképzőintézeti könyvtár anyagi viszonyaira, forgalmára, állományára, személyzetére, stb. vonatkozóan.)

J. A. CARR: Music and libraries. (LAR 595.)

R. D. FRANKLIN: The public library of the high seas. (LJ 227: az amerikai kereskedelmi tengerészet vándorkönyvtár-szervezetének ismertetése.)

S. PETERSON—DELANEY: The place of bibliotherapy in a hospital. (LJ 305: a szerző ismerteti saját módszerét, kedélybetegek olvasmányok útján való gyógyítására.)

G.—D. PÉRIER: La bibliothérapie. (ABM 109: fenti szerző módszerének rövid ismertetése.)

H. LEMAITRE: Les bibliothèques d'hôpitaux pour maladies mentales. (AB 110: többek kísérleteit és több kórház könyvtárát ismerteti.)

A. H. MOISIO: Library service in the university hospital. (LAR 9: az Ann Arbor-i egyetemi klinika könyvtárszolgálatát ismerteti.)

2° congrès international des bibliothèques d'hôpitaux. (AB 312: Bern, 1938. júniusában.)

17. Az egyes államok könyvtárügye.

A. v. HARNACK: La situazione attuale delle biblioteche tedesche. (ABI 143: a nagyobb német könyvtárak mai helyzetének, nehézségeinek, a férőhelyhiánynak, a katalógusrendszereknek, a könyvtártípusoknak, az együttműködés szerveinek [Titeldrucke, Gesamtkatalog, könyvtárközi kölcsönzés] ismertetése.)

R. TEICHL: Die Bibliotheken im deutschen Österreich. (ZBW 429: a nevezetesebb osztrák könyvtárak rövid története, a német könyvtárakkal való

eddig kapcsolataik, állományuk legjelentékenyebb darabjainak és speciális gyűjteményeiknek ismertetése, néhány statisztikai adattal.)

R. BUTTMANN: Bayern und seine Bibliotheken. (ZBW 413: a fontosabb bajor könyvtárak rövid története és statisztikai adatai, továbbá a Bayerisch Staatsbibliothek irányító és közvetítő szerepe a többi bajor könyvtárral kapcsolatban.)

R. KUMMER: Das wissenschaftliche Bibliothekswesen im nationalsozialistischen Deutschland. (ZBW 399: ismerteti az 1933. előtti pénztelenséget és az azóta beállott javulást a könyvtárak anyagi helyzetében, kitér a Gesamtkatalog munkájára, ismerteti a bel- és külföldi kölcsönzési forgalom újabb szabályozását és fejlődését, az uralomváltás óta a könyvtárakban rendezett nagyarányú, sokszor politikai célzatú kiállításokat, végül ismerteti a könyvtárosképzés új, nemzetiszocialista irányú rendszerét.)

Die Entwicklung des Danziger Volksbüchereiwesens in Stadt und Land. (Bü 163: a szervezet ismertetése, statisztikákkal.)

M. M. GREEN: Observations arising from an Anglo-German exchange. (Bü 283: a német könyvtárak angol és az angol könyvtárak német könyvanyagának összehasonlítása: a német könyvtárakban sokkal több angol könyv található, mint viszont. Ugyanez a helyzet a beszerzés terén is: Németországban sokkal könnyebb angol könyvet beszerezni, mint Angliában németet. A két ország olvasóközönségét és könyvtermelését összehasonlítva megállapítja, hogy Anglia a népesség számához viszonyítva több könyvet ad ki és többet is költ könyvtáira, mint Németország.)

J. HIRSCH: Books at your service. (LAR 418: az angol nyilvános könyvtárak politikájának általános jellemzése: céljuk a közönség minél tökéletesebb kiszolgálása.)

L. M. HARROD: Empire libraries. (LAR 424, 572: Ausztrália, India, Újzéländ és Délafrika könyvtáruyének áttekintő ismertetése, a könyvtárak kiadványai alapján.)

H. LEMAÎTRE: Bibliothèques. (AB 31, 118, 205, 274: a világ minden részének nagyobb könyvtáiról szóló rövidebb híradások és beszámolók. Érdekesebbek ezek közül: francia folyamhazózási vándorkönyvtárak, a lausanne-i városi könyvtár, a British Museum könyvtára olvasótermének és raktárainak átalakítási munkálatai, az angol központi katalógusok, köztük az egyetemi könyvtárak központi folyóiratkatalógusa, a londoni vakok könyvtára, a washingtoni Library of Congress, végül a peipingi nemzeti könyvtár áttérése a katalóguscédulák nyomtatására.)

L. KLAIBER: Frankreich. (ZBW 95: francia jelentések alapján ismerteti a francia könyvtárak állapotát; említésreméltó belőle, hogy a párizsi nemzeti könyvtár forgalma 1933—34-ben csökkent; a könyvtár épületén többféle átépítési munkát végeztek, új katalógus- és bibliográfiai termet létesítettek, a pincéből raktárakat hasítottak ki, továbbá az épület világítási és fűtési berendezését is teljesen megújították. A katalógusok modernizálásához is hozzáfogtak.)

W. MENN: Holland. (ZBW 288: a hollandi könyvtárak és könyvtáros-egyesületek életének fő jelszava a kooperáció volt. A könyvtárak egyes katalógusait, ottani szokás szerint, nyomtatásban is kiadták. Több könyvtárban kisebb átépítések mentek végbe, helynyerés céljából. Az egész kép uralgó vonása mindazonáltal a pénzzúke volt.)

A. v. HARNACK: Italien. (ZBW 156: az olasz könyvtáruyéget részletesen ismerteti, felsorolja a nagyobb könyvtárakat, az itt bevezetett kisebb újításokat, felsorolja kiadványait. Hosszasabban tárgyalja a női munkaerők elhelyezkedését a könyvtárakban.)

A. PREDEEK: Die amerikanische Bibliothek. Idee und Gestaltung. (ZBW 468: történeti visszapillantás az amerikai könyvtárak és az iskolaúy fejlődésére; a Public Library mivolta, sokirányú szolgálata, propagandája a népnevelés és a közönség jó kiszolgálása érdekében; a nagyobb városokban az ezt kiegészítő, tudományosabb jellegű Reference Library; ilyen-

nek vehető a Library of Congress és az egyetemi könyvtárak is; személyzetük igen gyakorlatias, de egyoldalú kifejezésű. A könyvtárosiskolák; a könyvtárosi foglalkozás, mint életpálya kialakulása; a könyvtárosok közéleti szereplése és tekintélye.)

W. W. BISHOP: Resources of American libraries. (LQu 445: az amerikai könyvtárak eredete igen különböző lévén, ezért egymástól aránylag függetlenek és mindegyik a legváltozatosabb anyagot kapja és gyűjti, tekintet nélkül a többiekre. Így természetesen nem tud semmiféle irányú teljes gyűjtemény kialakulni. Fontos volna központi címjegyzékek létesítése, a beszerzés megszervezése és a gyűjtőkörök elhatárolása; emellett természetesen a könyvtárak közötti kölcsönzés, illetve a fényképmásolatok forgalma szélesebb alapokra lenne fektetendő.)

E. J. REECE: College and university library news, 1937—1938. (LJ 956: részletes beszámoló az amerikai főiskolai és egyetemi könyvtárak munkájáról, anyaguk gyarapodásáról és a személyzeti változásokról.)

F. P. ALLEN: Library expenditures of land-grant colleges and universities, 1928—1937. (LJ 404: az amerikai főiskolák és egyetemek könyvtárainak évi dotációja, viszonyítva a hallgatók számához és hasonló statisztikák; az utóbbi 10 év alatt nem sok javulás mutatkozik.)

G. F. PURDY: Public library service in the middle west. (LQu 346: Illinois, Indiana, Iowa, Michigan, Minnesota, Ohio és Wisconsin államok nyilvános könyvtárainak működése, tekintettel az általános műveltség egyéb tényezőire és a gazdasági adottságokra; ahol nagyobb a népesség jölte, ott több a könyvtár és nagyobb forgalmat is bonyolítanak le. Így természetesen magasabb az általános műveltség színvonala is.)

S. S. MOLONY: Library situation in Missouri. (LJ 44r: a könyvtárak állapota és jelentősége Missouriban; a rájuk vonatkozó törvények stb.)

E. ACKERKNECHT: Aus dem schwedischen Büchereiwesen. (Bü. 96: a svéd népkönyvtárügy ismertetése: központi és fiókkönyvtárak, vándorkönyvtárak, kórházi könyvtárak. A cikk végén szakkibibliográfia svéd folyóiratokból.)

C. BJÖRCKBOM: Les bibliothèques d'études savantes de la Suède. (IDC 72: a stockholmi királyi és az egyetemi könyvtárak ismertetése; kötelempéldányt gyűjtő könyvtárak; nevezetesebb könyvritkaságok.)

E. ACKERKNECHT: Aus dem norwegischen Büchereiwesen. (Bü. 165: a norvég népkönyvtárak szervezetének ismertetése.)

Public libraries in Latvia. (LJ 946: a litván közkönyvtárak története és mai állapota.)

J. POHL: Führer durch die Bibliotheken Palästinas. (ZBW 50: a palesztinai könyvtárak helységek szerinti felsorolása, keletkezésük és fontosabb számszerű adataik ismertetésével.)

O. PINTO: Cina — le biblioteche cinesi. (ABI 211: rövid beszámoló a kínai könyvtárügyről.)

18. Könyvtártörténet és egyes könyvtárak ismertetése.

C. WENDEL: Neues aus alten Bibliotheken. (ZBW 641: ókori könyvtár-épületek ismertetése.)

W. A. OLDFATHER: The maintenance of ancient Greek public libraries. (LOu 287: egy Kosszigetéről származó görög felirat ismertetése, amely különböző személyek pénz- és könyvadományait sorolja fel a könyvtár részére. Hasonló egyéb adatokra hivatkozva azt következteti, hogy a görög nyilvános könyvtárak fenntartása főként közadakozás útján történt.)

F. REICHMANN: The book trade at the time of the Roman empire. (LQu 40: a római kori könyvtárügyről és könyvkereskedelemlről, valamint igen sok, a régi könyvekre vonatkozó kérdéstről szóló, hosszú tanulmány.)

H. MEYER: Bibliotheksnachrichten in Tagebüchern deutscher Schriftsteller des 18. Jahrhunderts. (ZBW 211.)

F. H. KETTLER: Die Wiedergeburt des deutschen Bibliothekswesens im Zeitalter der Befreiungskriege. (ZBW 585.)

A. BÖMER: Der Wiederaufbau der durch Brand zerstörten Bibliothek von St. Blasien unter Fürstabt Martin II. Gerbert. (ZBW 307.)

H. UHLENDAH: Mitteilungen aus der Deutschen Bücherei. (ZBW 563: beszámoló az 1937. évről: a 25 éves évforduló megünneplése, a Hindenburg-bibliográfia megjelenése, a németnyelvű folyóiratok jegyzékének befejezése, az 1937. évi német főiskolai iratok jegyzéke, a központi katalogizálás további eredményei.)

TH. FREY: Stuttgart, Württembergische Landesbibliothek. (ZBW 343.)

H. RICHTER: Die Bibliothek der Reichs-Rundfunk G. m. b. H. (ZBW 181.)

E. LEIPPRAND: Berlin. Die Zentralbücherei der Deutschen Arbeitsfront. (ZBW 88.)

G. A. NARCISS: Der Neaufbau der Breslauer Volksbüchereien. (Bü. 559.)

A. KREBS: Hamburger Öffentliche Bücherhalle. (Bü 267.)

J. WITSCH: Der Umbau der ehemaligen Öffentlichen Lesehalle in Jena. (Bü 90.)

J. HARMS: Die neue Stadtbücherei in Kiel. (Bü 224.)

J. LANGFELDT: Die Stadtbücherei Mülheim an der Ruhr. (Bü 168.)

S. BRIET: La nouvelle salle des catalogues à la Bibliothèque Nationale.

(BB 437.)

E. COYECQUE: La bibliothèque des arts graphiques de la ville de Paris.

(AB 115.)

T. P. SEVENSMA: Die neue Völkerbundbibliothek. (ZBW 361.)

Libraries in Oxford. (IDC 63.)

O. THYREGOD: Die Maezenaten-Bibliothek Bodleyana zu Oxford. (IDC 60.)

J. WILKS: Foster Court Science Library, University College, London. (LAR 253.)

H. P. SCICLUNA: The Royal Malta Library and some of its treasures. (LAR 469.)

A. LO VASCO: Pavia — Biblioteca Universitaria: lavori di ampliamento e di sistemazione. (ABI 407.)

TH. E. KEYS: The colonial library and the development of sectional differences in the American colonies. (LQu 373.)

I. GENTRY: The Kansas City Public Library. (LJ 445.)

PH. J. TURNER: The Public Library at Westmount. (LAR 155: kana dai kisváros nyilvános könyvtárának ismertetése.)

CH. S. BRADEN: The National Library of Mexico. (LJ 186: a könyvtár és fontosabb ritkaságainak ismertetése.)

Royal Ontario Museum. Opening of the Chinese Library. (LAR 162: a torontói kínai könyvtár és anyagának ismertetése.)

A felsoroltakon kívül még igen sok kisebb könyvtárt ismertető cikk jelent meg az év folyamán, különösen a LAR-ban és a LJ-ban.

19. Kiállítások.

Rövidítések: *ÁK*: Állami Könyvtár, *EK*: Egyetemi Könyvtár, *KK*: Központi Könyvtár, *NK*: Nemzeti Könyvtár, *NyK*: Nyilvános Közkönyvtár (Public Library), *OK*: Országos Könyvtár, *VK*: Városi Könyvtár.

Az 1938. évben a könyvtárak legtöbbje főleg bibliofil, vagy irodalmi vonatkozású kiállításokat rendezett; az amerikaiak az idén is a lehető legváltozatosabb témákkal igyekeztek kitűnni.

A karlsruhei OK kiállítása: Németek idegenben. A müncheni ÁK januári kiállításán olasz sajtótermékeket mutatott be.

Több emlékkiállítás is volt: a breslauer ÁEK Gerhart Hauptmann 75. születésnapjára műveiből rendezett kiállítást; a frankfurti Bibliothek für

neure Sprachen und Musik Shakespeare-emlékkiállítás rendezett, míg a VK Zeppelin születésének 100. évfordulójára a léghajózás történetének emlékeit állította ki. A kasseli OK Jakob Grimm-emlékkiállítását az író halálának 75. évfordulójához kapcsolta, a párizsi NK Gambetta születésének századfordulójára, a párizsi lengyel könyvtár pedig Chopin és George Sand emlékére rendezett kiállítást.

Helyi jelentőségű kiállítást rendezett a drezdai OK: szászok a világ minden táján, a lipcei Deutsche Bücherei és VK: Lipcse — a zeneváros címmel, továbbá az amszterdami EK a város történetéről.

Legtöbb a bibliofil, illetőleg könyvtörténeti kiállítás volt. Berlin, AK: a könyvnyomtatás első százada. Frankfurt, VK: régi és új előlékpapírok. Königsberg, AEK: a szép könyv és fejlődése az évszázadokon keresztül. Lipcse, Buchgewerbehaus: Angol könyvművészet és nyomtatás. Lipcse, Deutsche Bücherei: a könyvnyomtatás régi és új mesterművei. München, AK: középkori német könyvfestészet. Nürnberg, VK: középkori miniaturák a X. századtól a renaissance-ig. Wiesbaden, OK: középkori kéziratok és ősnymtatványok. Chantilly, Musée Condé: a XV—XVI. századi híres bibliofilek könyvei. Firenze, NK: XIV. századi illuminált firenzei kéziratok és firenzei ősnymtatványok. Prága, NEK: régi természettudományi munkák, régi cseh bibliák, barokk illusztrációk. Oxford, Bodleyana: régi oxfordi kötetek. Frankfurt, VK: német bibliák Gutenbergtől 1534-ig, régi orvosi és természettudományi munkák, XVIII. századi földrajzi munkák és térképek, frankfurti nyomtatványok.

Nagy változatosságot tapasztalhatunk a különféle irodalmi és történelmi tárgyú kiállítások terén is. Bécs, NK: színészettörténet. Berlin, AK: a német kertészet 500 éve. Dortmund, VOK: a naptár a történetben, a művészetben és a mindennapi életben. Drezda, OK: jelenkori költők, mint festők, rajzoló és szobrászok. Hannover, VK: Plattdeutsch irodalom. Jena, EK: jogtörténeti kéziratok és könyvek. Kiel, EK: skandináv karácsonyi irodalom. München, AK: rovarképek a középkortól Linnéig. Bern, OK: sokat olvasott svájci könyvek. Párizs, NK: a kötelempéldányra vonatkozó törvények és rendeletek kéziratoss és nyomtatott példányai (a törvény 400. évfordulójára). London, British Museum: bibliakiállítás, külön teremben. Liverpool, KK: az év 50 legjobb könyve. Manchester, VK: 2000 ifjúsági könyv. Oxford, Bodleyana: angol humor 1500—1800. New York, NyK: régi illusztrált művek, egy század nyomtatványai, az év 50 könyve, Ausztrália, katonai egyenruhák, építészeti és illusztráció, új szerzemények, Byron és kortársai, a cigányok, régi francia tájképek, a francia forradalom, régi amerikai vonatkozású német könyvek, a francia könyvillusztráció 400 éve, Amerika történetére vonatkozó nyomtatványok, nyomdatechnikai művek, az Egyesült Államok postabélyegei. San Marino, Huntington K: Mexikó a XVI. században.

A bécsi NK az év folyamán kiállította 1930—35. évi új szerzeményeit; a kiállításról képes katalógust is adott ki.

20. A könyvtárak nevezetesebb gyarapodásai.

A bécsi NK megszerezte az 1140 körüli admonti bibliát, az 1155 körüli salzburgi antiphonariumot, továbbá az ambrasi kastély könyvtárából 79 kéziratot és négy ősnymtatványt; az előbbieik közül említésre méltó Wolfram v. Eschenbach: Willehalm és Rudolf v. Ems: Weltchronik. A könyvtár színészeti gyűjteménye Stefan Zweig ajándéka révén 80 újkori szerző 101 darab eredeti kéziratával (főleg drámákkal) gyarapodott. — A VK megszerezte Max v. Portheim Mária Terézia- és II. József-kori gyűjteményét, amely az osztrák korona országaira vonatkozó, közel 20.000 egykorú műből áll; hozzátartozik még egy 150.000 cédulából álló bibliográfia is, amely az említett kor összes ismert műveit tartalmazza.

A berlini ÁK mintegy 2900 darab halotti beszédet, továbbá sok értékes zenei kéziratot és nyomtatványt szerzett meg; említésreméltó ezek közül több Wagner-, Schumann- és Brahms-kézirat. A család ajándékképpen megkapta a könyvtár Adolf v. Harnack kézirati hagyatékát is.

A frankfurti VK a salzburgi Szent Péter bencésapátság könyvtárából származó XIV. századvégi Biblia pauperum, továbbá egy 1448-ból keltezett breviarium Romanum (miniált pergamenkézirat), valamint két darab, középkori mondákat tartalmazó és a frankfurti Hans Dirmstein által 1471-ben és 1479-ben készített, miniált kézirat birtokába jutott. Megszerezte még Schopenhauer hét darab levelét és egyik művének eredeti kéziratát is.

A gráci OK a német birodalomhoz való csatlakozás alkalmából a berlini ÁK-tól ajándékba kapta az 1574-ben nyomtatott Gigler-féle Postillát, amely a legrégebb és legértékesebb stájerországi nyomtatványok egyike.

A karlsruhei OK-ban egy XI. századbéli történelmi tárgyú kézirat (az ú. n. weissenburgi Annales) egyik variánsának töredékeit találták meg egy ősnymtatványban.

A marburgi EK négy darab, részben helyi jelentőségű kézirat birtokába jutott; ezek közül legértékesebb Dietrich von Apolda Szent Erzsébet-élet-rajzának rajnai frank fordítása; XV. századi papírkézirat.

A müncheni VK egy 12.000 darabból álló exlibris-gyűjteményt szerzett meg, amelynek anyaga a XVI. századtól a legújabb időkig terjed.

A párizsi NK Allard du Chollet gróf hagyatékából egy 8000 darabon felüli állományú, körülbelül 5000 személytől származó, XVI—XX. századból való autográfia-gyűjteményt örökölt.

A bergamoi VK egy svájci mecénás, August L. Tobler jóvoltából ajándékba kapta a Falconieri-kódexet, amely Torquato és Bernardo Tasso műveit tartalmazza, részben saját kézírásukban. A kódexet Tobler egy zürichi aukción vette 10.000 líráért.

A firenzei NK egy Portugália történetére vonatkozó, mintegy 1400 kötetnyi könyvtárt örökölt.

A Forli-i VK örökölte Carlo Piancastelli 70.000 kötetnyi könyvtárát, amely több mint 200 ősnymtatványt is tartalmazott.

A British Museum könyvtára megszerzett egy 1275 körüli, Canterbury-ben készült, főleg normann szövegeket tartalmazó kéziratot, továbbá a Vulgata egy 700 körüli kéziratának 11 levelét, valamint Frontinus Strategemata című műve XIV. századi, illuminált olasz kéziratának kilenc levelét. Megszerezte továbbá a híres Ashley Library-t, amely mintegy 7000 kötetnyi angol költői művet tartalmaz.

A londoni Royal College of Music könyvtárának Ch. S. Terry professzor özvegy férjének értékes Bach-könyvtárát ajándékozta.

Az edinburghi Skót NK a híres gyűjtő, H. F. B. Sharp hagyatékából 1500 kötetnyi régi és ritka angol, francia és amerikai művet, köztük sok első kiadást kapott.

A newyorki NyK megszerezte Napoleon egy levelét, amelyet 1806-ban a pénzügyminiszterhez intézett, továbbá George Washington több, főleg katonai tárgyú levelét és kortársainak hozzá intézett leveleit.

21. Érdekesebb hírek.

A túrócszentmártoni Matica Slovenska 200.000 kötetnyi könyvtárát önálló szlovák nemzeti könyvtárrá akarják fejleszteni; külön épületet akarnak erre a célra emelni és azt is tervbevéették, hogy a leendő nemzeti könyvtár folyóiratot is indít.

Ausztriának a német birodalomhoz való csatlakozása révén a különböző osztrák könyvtárak állományában összesen 12 millió kötet könyv, 90.000 görög és keleti papyrus, valamint sok más érték, kézirat stb. került a birodalomba.

A mainzi Gutenberg-múzeummal kapcsolatban papírvizsgáló-állomás és vízjegy-archivum felállítását tervezik.

A kopenhágai EK új épülete, amelynek építését 1935-ben kezdték meg, 1938 elején elkészült. A három emeleten elhelyezett irodai és nyilvános célú helyiségek épületrésze mögött tízemeletes raktártorony emelkedik. Az épület 970.000 dán koronába került.

Franciaország nemzeti bibliográfiája az 1937. év anyagával kezdődőleg nemzetközi alakú katalóguscédulákra nyomtatva jelenik meg.

A British Museum olvasótermét átalakították. A terem melletti északnyugati épületrész régi öntöttvas-állványzatú raktárait átépítették acél-állványzatra, amivel ötven százalékos helynyereséget értek el. Páternostert és csöpostát is szereltek be, az olvasóterem északi ablakait magasították, a kupolát belülről is megtisztították. A munkálatok ideje alatt, három hétig, az olvasóterem zárva volt. Elhatározták egyúttal, hogy 1938-ban, egy évre, az olvasóterem napi nyitási idejét kísérletképpen egy órával meghosszabbítják, este 6-tól 7-ig. Az így előálló évi költségtöbbletet 3000 fontra becsülik.

A londoni EK régi épületéből, a South Kensington városrészből átköltözött új épületébe, a Bloomsbury városrészbe, a British Museum közvetlen szomszédságába.

A liverpooli EK új épületét 1938 májusában nyitották meg. Az olvasóteremben 120 ülőhely és 7000 kötetnyi kézikönyvtár van. A raktári férőhely egymillió kötetre elegendő. Az épület 95.000 fontra került.

New Yorkban (19, West 44 Street) megnyitás előtt áll a dr. Telkes László vezetése alatt álló *Hungarian Reference Library*. Anyaga több mint 5000 kötetnyi, Magyarországra vonatkozó, angolnyelvű könyvből és mintegy 10.000 folyóiratcikkből áll. Az eredetileg Feleký Károly gyűjtötte anyagot a Magyar Nemzeti Múzeum vásárolta meg.

A Carnegie Corporation of New York 150.000 dolláros alapítványt tett Melvil Dewey emlékére, a Columbia-egyetemen felállítandó könyvtár-tani tanszék céljaira, továbbá 100.000 dollárt adott a Columbia School of Library Service fejlesztésére is.

A minneapolis-i NyK 1938 nyarán megnyitotta szabad ég alatti olvasótermét a Gateway Parkban, ahol kényelmes kerti bútorokon ülve, kerti ernyők alatt olvashatott a közönség. Az újításnak nagy sikere volt, ugyanis a kerti olvasótermet naponta több, mint 500 olvasó látogatta.

Az Ohio állambeli Steubenville városka Carnegie-könyvtára hasonló újítást vezetett be, ugyancsak nagy sikerrel.

Az indianapolisi NyK 1938. január 1-ével megnyitotta aprónyomtatvány-gyűjteményét. A könyvtár egyelőre 3500 válogatott aprónyomtatványt rendezett tárgykörök szerint (mintegy 100 tárgykörből) és ezeket bocsátotta az olvasók rendelkezésére.

Az amerikai könyvtárak 1938 novemberében tartották a gyermekek könyvhetét, amely alkalomból majdnem minden könyvtár kiállítást rendezett az ifjúsági könyvekből, azoknak mesealakjaiból; a legtöbb könyvtár mesedélutánokat is tartott és más hasonló módokon is igyekezett propagandát kifejteni a gyermekek körében.

22. Könyvtörténet, kódexismertetések.

A. DOLD: Zwei Doppelblätter in Unziale des 7. Jahrhunderts mit Text aus den Dialogen Gregors d. Gr. (ZBW 253; a stuttgarteri OK-ban.)

K. CHRIST: Petia. Ein Kapitel mittelalterlicher Buchgeschichte. (ZBW 1: nagy tanulmány, 7 darab berlini kézirat ismertetésével.)

W. FECHTER: Der Kundenkreis des Diebold Lauber. (ZBW 121: a XV. századi hagenai kéziratmásoló és kereskedő magasrangú vevőkörét állítja össze számtalan adat alapján.)

W. FECHTER: Noch einmal Diebold Lauber. (ZBW 650.)

H. WEGENER: Die wichtigsten naturwissenschaftlichen Bilderhandschriften nach 1500 in der Preussischen Staatsbibliothek. (ZBW 109.)

P. LEHMANN: Reste einer Bilderhandschrift des Hrabanus in Berlin. (ZBW 173.)

A. LOTZ: Die deutschen Schreibmeisterbücher. (Ph 379, 434.)

É.-A. VAN MOË: Les manuscrits à peintures à la Bibliothèque Nationale. (AB 161: az 1937. nyarán kiállított illuminált kéziratok ismertetése.)

É. PELLEGRIN: Un manuscrit des rois Aragonais de Naples à la Bibliothèque Nationale. (BCh 219.)

L. THORNDIKE: A bibliography composed around 1300 A. D. of works in Latin on alchemy, geometry, perspective, astronomy, astrology, and nigromancy. (ZBW 357: a párisi NK egy kézírata.)

N. KELLER: La biblioteca del cardinale Pietro Frias di Spagna. (B 317: a XV. század elején élt és 1420-ban Firenzében meghalt spanyol bíboros hagyatékáról készült egykorú latinnyelvű könyvjegyzék ismertetése.)

L. T. JEROMONACO: I codici melurgici bizantini nelle biblioteche d'Italia. (ABI 26.)

A. EINSTEIN: Un libro di canzoni spirituali di Orfeo Vecchi. (B 38.)

W. ALLEN: The four Corvinus manuscripts in the United States. (BNy 315: főleg a newyorki NyK Livius-kézirattal foglalkozik és csak felemlíti a többi, másutt már részletesen leírt kéziratot: a Yale-egyetem Tacitusát, valamint a newyorki Pierpont Morgan-könyvtár Didymusát és Ciceróját.)

M. E. AGNEW: The affiliations of the Spencer Collection's Corvinus Livy. (BNy 324.)

L. DONATI: Iter iconographicum. (MF 5, 97: a ravennai Bibl. Classense, a torentinói Bibl. degli Azzi-Vitelleschi és az amsterdami Bierens de Haan-gyűjtemény metszetanyagának ikonografiai ismertetése.)

F. WEITENKAMPF: The fifteenth century. The cradle of modern book illustration. (BNy 87.)

H. MEIER: Woodcut stencils of 400 years ago. (BNy 10: Régi, könyvtáblából kiáztatott vallásos tárgyú fametszet kapcsán ismerteti a régi fametsző- és nyomdatechnikát.)

K. MEYER: Die Illustrationen in den Musikbüchern des 15—17. Jahrhunderts. (Ph 205, 278.)

M. C. FERRARI: La Geografia del Tolomeo fatta miniare dal Cardinale Bessarione. (B 23.)

J. DUHEM: Nouvelles recherches sur la légende aéronautique dans les marques anciennes des libraires et des imprimeurs. (BB 162.)

J. DUHEM: La plus ancienne gravure aéronautique dans un livre imprimé. (BB 363: egy freiburgi németnyelvű ősnymotványban, 1493-ból.)

A. RÜMANN: Thomas Bewick. (Ph 137.)

H. R. RICHARDS: The charm of bookplates. (LJ 584: az exlibrisek rövid története, néhány amerikai darab ismertetésével.)

TH. MUSPER: Der originäre holländische Blockbuchdruck. (MF 103: a két legrégebb hollandi fatábla-nyomatú művet ismerteti: Apocalypsis, kb. 1420-ból és Biblia pauperum, kb. 1430-ból; mindkettő Wolfenbüttelben.)

TH. LÄNGIN: Der Catholiconhymnus Gutenbergs. (ZBW 205.)

A. RUPPEL: Quando mori Gutenberg? Dove è sepolto? (B 328: egy ősnymotványban talált bejegyzés szerint 1468. február 3-án halt meg; egy másik, több oldalról is alátámasztott, nem sokkal halála utáni adat szerint Mainzban, a Szent Ferenc-templom mellett temették el.)

J. BLOCH: Early Hebrew printing in Spain and Portugal. (BNy 371.)

A. BOSELLI: Incunabuli della R. Biblioteca Universitaria di Bologna non segnalati dal Caronti e dal Frati. (ABI 154.)

L. CONDIT: Reprints, counterfeits, and reproductions. (LQu 391: Quintilianus egyik kiadásának két variánsát hasonlítja össze tipografiaiilag és ehhez fűzi általános megjegyzéseit az utánnymásokra vonatkozólag.)

Hangsúlyozza, hogy Amerikában még sok, tipografiailag meg nem vizsgált ősnymtatvány és régi könyv van; ezeknek repertóriumát el kellene készíteni.)

L. BENDIKSON: Facsimile reprints of rare books. (LJ 140: az eredetieknek a facsimile-nyomattól való könnyű megkülönböztetése mikrofotografiai úton.)

A. SOBELLI: Bartolomeo da Cremona e l'edizione azzoguidiana dell' „Oratio pro T. A. Milone“ di Cicerone. (MF 214: a bolognai Azzoguidinek tulajdonított kiadást a cremonai Bartolomeo nyomhatta.)

L. DONATI: Diciamo qualche cosa del Polifilo! (MF 70: a Hypnerotomachia Poliphili 1499-iki kiadású különböző példányainak egymással és az 1545-iki kiadással való tipografiai összehasonlítása.)

V. BRANCA: L'editio princeps dell' „Amorosa Visione“ del Boccaccio. (B 460.)

D. REDIG DE CAMPOS: Francesco Priscianese stampatore e umanista fiorentino del sec. XVI. (B 161.)

E. OFFENBACHER: La bibliothèque de Wilibald Pirckheimer. (B 241: XV—XVI. századi nürnbergi humanista életrajza és könyvtárának jegyzéke.)

F. JANSEN: Il Messale Salisburghese del 1605. (B 455: a berlini ÁK példányát ismerteti.)

C. SCACCIA-SCARAFONI: Un documento storicamente e bibliograficamente ignoto relativo al sacco di Roma. (B 46: VII. Kelemen pápa 1527-ből való brevéjének ismertetése.)

C. SCACCIA-SCARAFONI: La bolla In Coena Domini promulgata in Orvieto nel 1528 e il suo stampatore romano. (MF 219: a bulla nyomtatóját F. Minitius Calvus római nyomdászban véli felfedezni.)

D. FAVA: Un museo del libro in Italia e gli studi sulla storia della stampa. (ABI 247.)

G. FUMAGALLI: Giunte e correzioni al Lexicon typographicum Italiae. (B 81, 183.)

L. S. OLSCHKI: Une nouvelle collection de musique du XVIIe siècle contenant plusieurs ouvrages uniques et inconnus des bibliographes. (B 1: 17 darab, részben ismeretlen zenei mű ismertetése.)

J. PICKA: Richard de Bury and sein Philobiblon. (Ph 461: a nagy angol könyvbarát művének ismertetése és a mű összes későbbi kiadásainak és fordításainak bibliográfiája.)

E. HOLZER: Die frühesten und wichtigsten Drucke über die Entdeckung und Erforschung Amerikas. (Ph 469.)

E. HOLZER: Die frühesten und wichtigsten Drucke über die Erforschung der „terra Australis“ und Australiens. (Ph 185.)

23. Bibliografia.

V. CAMERANI: Gli studi bibliografici in Italia. (AB 220: az újabb olasz bibliografiai művek és vállalkozások ismertetése.)

J. D. COWLEY: Bibliography at the University of London School of Librarianship. (LAR 426: a hallgatók által készített bibliográfiák bibliográfiája.)

Librarianship: a list of text books. (LAR 384: könyvtári vonatkozású szakkönyvek bibliográfiája.)

J. VORSTIUS: Neue Bücher zum Bibliotheks- und Buchwesen. (ZBW 101, 166, 198, 246, 295, 351, 391, 577, 635, 678.)

Recenti pubblicazioni. (B 70, 232: olasz és francia könyvtártudományi és rokonvonatkozású művek betűrendes bibliográfiája.)

Bibliographie. Publications récentes. (AB 47, 144, 243, 323: újabban megjelent, csak francia munkák bibliográfiája, tudománysszakok szerint.)

Bibliographia. (IDC 29, 83, 116, 162: decimális könyv- és folyóiratcikk-bibliografia.)

- R. HIRSCH: A list of recent bibliographies. (BNy 108.)
 A. C. POTTER: Einige frühe Bücher über den Tabak. (Ph 33.)
 G. FUMAGALLI: Giornali di soldati e per soldati nella guerra 1915—1918. (ABI 32.)
 J. WITSCH: China, Japan und die Mongolei. Bericht über neuere Fernost-Literatur. (Bü 345.)
 D. P. MILLER: The Sino-Japanese conflict. Some recent pertinent books. (BNy 20.)
 G. WUNDER: Entdecker und Eroberer Amerikas. (Bü 581.)
 P. H. BAGINSKY: German works relating to America 1493—1800. A list compiled from the collections of the New York Public Library. (BNy 909.)
 G. F. BLACK: A calendar of cases of witchcraft in Scotland, 1510—1727. (BNy 34: az előző évfolyamban közölt bibliográfia befejező része.)
 W. J. BURKE: The literature of slang. (BNy 333, 497, 564, 645.)
 E. D. COLEMAN: The jew in English drama. An annotated bibliography. (BNy 827, 919.)
 H. LANCOUR: Heraldry — a guide to reference books. (BNy 851.)
 B. SCHWARTZ: The Hittites. A list of references in the New York Public Library. (BNy 591, 711, 783.)
 H. B. WEISS: Some comic histories of the United States. (BNy 303: „Uncle Sam“-történetek bibliográfiája.)

24. Könyvismertetések.

Könyvtártan, könyvtárpolitika.

- American Library Association. Digest of county library laws of the United States. Prepared by F. L. TOLMAN. Chicago, 1937: LAR 100. (A. R. H.)
 Ausgewählte bibliothekswissenschaftliche Aufsätze von DR. HERMANN ESCHER. Zürich, 1937: LQu 319. (J. C. M. HANSON.)
 F. BARLOW: Public library finance. Gravesend, 1938: LAR 489. (H. O. B.)
 A. CÓNSOLE: Fundación y organización de bibliotecas. Buenos Aires, 1937: B 55. (V. CAMERANI.)
 A. CÓNSOLE: Hagamos del bibliotecario un profesional. 3. ed. Buenos Aires, 1937: B 55. (V. CAMERANI.)
 J. D. COWLEY: The use of reference material: an introductory manual for librarianship students and assistants. London, 1937: ZBW 78. (J. VORSTIUS.)
 L. CROZET: Manuel pratique du bibliothécaire. Paris, 1937: B 57. (V. CAMERANI); ZBW 151. (H. FUCHS.)
 D. GRAY: Public library finance. London, 1938: LAR 489. (H. O. B.)
 L. M. HARROD: The librarians' glossary: terms used in librarianship and the bookcrafts. London, 1938: LAR 287. (J. H. E. B.); LJ 375. (S. G. AKERS.)
 B. M. HEADICAR: A manual of library organization. New York, 1935: LQu 294. (D. CONEY.)
 M. INGLES—A. MCCAGUE: Teaching the use of books and libraries. A manual for teachers and librarians. New York, 1937: LQu 423. (L. R. REED.)
 C. B. JOECKEL: The government of the American public library. Chicago, 1935: AB 60. (H. LEMAÎTRE.)
 A. JOHNSON: The public library — a people's university. New York, 1938: LJ 498. (L. R. WILSON); LQu 542. (J. CHANCELLOR.)
 W. KRABBE: Kurzgefasstes Lehrbuch der Bibliotheksverwaltung. Leipzig, 1937: ZBW 231. (W. KRAG.)
 É. LEROY: Guide pratique des bibliothèques de Paris. Paris, 1937: B 54. (V. CAMERANI); LJ 647. (M. A. GRAY); ZBW 377. (L. KLAIBER.)

L. R. MCCOLVIN: Libraries and the public. London, 1937: LQu 134. (G. O. KELLEY.)

L. R. MCCOLVIN: Survey of libraries; reports on a survey made by the Library Association during 1936—1937. New York, 1938: LAR 404. (W. B. T.); LJ 838. (M. QUIGLEY. Az európai és amerikai könyvtárügy jó áttekintése.)

L. NOFRI: Libri e biblioteche. Notizie ad uso dei „Corsi di preparazione per gli uffici e i servizi delle biblioteche popolari“. Torino, 1937: ABI 105. (E. PASTORELLO); B 59. (V. CAMERANI.)

J. G. O'LEARY: Organising a new library service. Gravesend, 1938: LAR 242. (J. E. W.)

W. M. RANDALL—F. L. D. GOODRICH: Principles of college library administration. Chicago, 1936: ZBW 670. (J. W. KINDERVATER.)

S. R. RANGANATHAN: Library administration. Madras, 1935: LQu 294. (D. CONEY.)

R. L. SIEFKES—B. HOLTZE—C. K. MORSE: A course in methods for the small library. Lincoln, 1937: LJ 590. (E. F. KELLY.)

L. R. WILSON: The geography of reading: a study of the distribution and status of libraries in the United States. Chicago, 1938: LAR 541. (L. R. MCCOLVIN); LJ 915. (A. F. KUHLMANN); LQu 546. (H. M. LYDENBERG.)

L. R. WILSON: Library trends. Chicago, 1937: ZBW 382. (A. PREDEEK; az amerikai könyvtárak céljairól és problémáiról szóló több tanulmány.)

L. R. WILSON: The role of the library in adult education. Chicago, 1937: LJ 317. (A. M. FARQUHAR); LQu 420. (A. WINSLOW.)

The year's work in librarianship. Vol. 8: 1935. Vol. 9: 1936. London, 1936—1937: ZBW 76. (J. VORSTIUS.) — Vol. 10: 1938: LAR 447. (S. C. H.)

Könyvtártípusok.

E. J. CARNELL: County libraries: a retrospect and forecast. London, 1938: LAR 286. (R. I.); LJ 646. (E. T. TURNER.)

J. GRYZCZ: Les bibliothèques polonaises. Warszawa, 1937: LAR 51. (H. M. C.)

E. LEYLAND: The public library: its history, organisation and functions. London, 1937: LAR 448. (R. K. B. A.)

F. SCHRIEWER: Das ländliche Volksbüchereiwesen. Jena, 1937: Bü 136. (G. A. NARCISS); LAR 491. (J. W.); ZBW 669. (J. W. KINDERVATER.)

F. SCHRIEWER: Die staatlichen Volksbüchereistellen im Aufbau des deutschen Volksbüchereiwesens. Leipzig, 1938: LAR 491. (J. W.)

Société des Nations, Institut International de Coopération Intellectuelle: Mission sociale et intellectuelle des bibliothèques populaires; son organisation, ses moyens d'action. Paris, 1937: LAR 50. (L. C.)

L. A. WILSON—E. A. WIGHT: County library service in the South... Chicago, 1935: AB 351. (H. LEMAÎTRE.)

Könyvtártörténet.

H. BLUMENTHAL: Die Bibliotheken der Herzöge von Pommern. Stettin, 1937: ZBW 671. (V. EICHSTÄDT.)

F. BURCKHARDT: Zürichs Bibliotheken. Winterthur, 1936: AB 62. (H. LEMAÎTRE.)

A. GOLDBERG: The Buffalo Public Library. 1836—1936. Buffalo, 1937: LQu 320. (L. STIEG.)

E. P. GOLDSCHMIDT: Hieronymus Muenzer und seine Bibliothek. London, 1938: ABI 213.

K. J. HARTMANN—H. FÜCHSEL: Geschichte der Göttinger Universitäts-Bibliothek. Göttingen, 1937: AB 156. (P. LEGUAY); LQu 143. (H. B. VAN HOESEN.)

Mitchell Library, Sydney: historical and descriptive notes. Sydney, 1936: LAR 99. (D. H. V.)

F. L. TOLMAN: Libraries and lyceums. New York, 1937: LQu 135. (R. S. CURRIER; New York állam könyvtárainak összefoglaló története.)

G. WERNER—E. SCHMIDT-HERRLING: Die Bibliotheken der Universität Altdorf. Leipzig, 1937: ZBW 279. (F. EICHLER.)

Könyvtárépítés, berendezés.

E. M. ACKERY: Electrical heating for public and commercial libraries and museums. Gravesend, 1938: LAR 632. (E. J. C.)

G. ADRIANI: Die Klosterbibliotheken des Spätbarock in Österreich und Süddeutschland. Ein Beitrag zur Bau- und Kunstgeschichte des 17. und 18. Jahrhunderts. Graz—Leipzig—Wien, 1935: ZBW 236. (M. SCHOTT.)

CH. A. FULLER—D. SNOW: Air conditioning. New York, 1938: LJ 927. (J. A. LOWE.)

R. D. H. SMITH: Public library lighting. Vol. I. Natural lighting. Gravesend, 1937: AB 348. (H. LEMAÎTRE.)

Katalogizálás.

American Library Association. Catalogers' and classifiers' yearbook. No. 5. Chicago, 1936: LQu 427. (E. ATKINS.) — No. 6: 1937: LAR 100. (M. S. T.) — No. 7: 1938: LAR 544. (H. A. S.); LQu 553. (M. C. MALOY.)

E.—G. LEDOS: Histoire des catalogues des livres imprimés de la Bibliothèque Nationale. Paris, 1936: ZBW 190. (H. FUCHS.)

C. PETTUS: Subject headings in education: a systematic list for use in a dictionary catalog. New York, 1938: LAR 490. (H. S.); LJ 318. (J. PETTEE); LQu 429. (S. G. AKERS.)

The Prussian Instructions. Rules for the alphabetical catalogs of the Prussian libraries. Transl. from the 2. ed. by A. D. OSBORN. Ann Arbor, 1938: LJ 872. (H. D. MACPHERSON); ZBW 623. (J. VORSTIUS.)

Rules for compiling the catalogues of printed books, maps and music in the British Museum. Revised edition. London, 1936: AB 59. (H. LEMAÎTRE.)

J. F. VANDERHEIJDEN: De openbare catalogus in de Amerikaansche bibliotheek. Leuven, 1937: ABM 130. (J. v. H.)

Szakozás.

J. F. CUNNINGHAM: A classification for medical literature. 2. rev. and enl. ed. Nashville, 1937: LJ 68. (J. W. HUNT.)

G. O. KELLEY: The classification of books: an enquiry into its usefulness to the reader. New York, 1937: LAR 193. (W. H. P.); LJ 69. (M. L. PREVOST); LQu 297. (J. T. RUBEY.)

S. R. RANGANATHAN: Prolegomena to library classification. Madras, 1937: B 53. (V. CAMERANI); LAR 145. (L. A. B.); LJ 412. (B. H. HOLT); LQu 299. (H. E. BLISS; az öt legelterjedtebb szakrendszer összehasonlítása és saját, kissé túlságosan komplikált szakrendszerének ismertetése.)

S. RUNGE: Beiträge zur Sachkatalogisierung. Leipzig, 1937: LAR 146. (J. W.); LQu 548. (F. K. WALTER.)

W. C. B. SAYERS: An introduction to library classification. 5. ed. London, 1938: LAR 446. (L. A. B.; a legjobb angol szakmunka.)

Könyvtárhasználat (dokumentáció, kooperáció, kölcsönzés).

G. TH. BUSWELL: How adults read. Chicago, 1937: LQu 419. (S. SHANK.)

M. GODET: Le prêt international des livres et manuscrits. Bern, 1937: LAR 543. (J. H. P.); LQu 318. (J. I. WYER); ZBW 335. (G. ABB.)

W. C. HAYGOOD: Who uses the public library. Chicago: BCh 437. (É.—A. VAN MOÉ.)

N. O. IRELAND: The picture file in school, college and public libraries. Boston, 1935: AB 67. (H. LEMAÎTRE.)

M. CH. LYON: The selection of books for adult study groups. New York, 1937: LJ 277. (L. BRYSON); LQu 558. (G. O. KELLEY.)

R. C. B. PARTRIDGE: The history of the legal deposit of books throughout the British Empire. London, 1938: AB 349. (H. LEMAÎTRE); LAR 285. (P. E. L.); LQu 528. (TH. SOLBERG.)

D. WAPLES: People and print. Social aspects of reading in the depression. Chicago, 1937: LJ 276. (M. D. TOMPKINS); LQu 296. (F. G. MELCHER); ZBW 380. (A. PREDEEK.)

Könyvkötés, könyvrestaurálás, fényképezés.

Beiträge zum Rollen- und Platteneinband im 16. Jahrhundert. Hrg. v. I. SCHUNKE. Leipzig, 1937: ZBW 672. (F. BOCK.)

Columbia University Library. A catalogue of the Epstean Collection on the history and science of photography and its applications especially to the graphic arts. New York, 1937: LQu 436. (H. H. FUSSLER.)

J. GRANT: Books & documents: dating, permanence and preservation. London, 1937: ZBW 79. (P. A. MANSER.)

TH. M. ILAMS—T. D. BECKWITH: Notes on the causes and prevention of foxing in books. London, 1937: AB 61. (H. LEMAÎTRE.)

P. KERSTEN: Wörterbuch der Fachausdrücke in der Buchbinderei, französisch-deutsch und deutsch-französisch. Halle a. S., 1937: AB 344. (H. LEMAÎTRE.)

M. L. RANEY: Microphotography for libraries, 1937. Chicago, 1937: LAR 51. (B. S. P.)

M. SCHWEIDLER: Die Instandsetzung von Kupferstichen, Zeichnungen, Büchern usw. Stuttgart, 1938: Ph 450. (P. KERSTEN.)

Bibliografia.

American Library Association, catalog 1932—1936: an annotated list of approximately 4.000 titles. Ed. by M. HORTON. Chicago, 1938: LAR 590. (W. A. M.)

Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer utg. av Riksdagsbiblioteket. 1931—1933. Uppsala, 1934: ZBW 73. (O. KLOSE.)

Bibliografia dell'Impero fascista (colonie e possedimenti), opere possedute dalla biblioteca della Camera fascista. Roma, 1938: AB 348. (H. LEMAÎTRE.)

A. CARTIER: Bibliographie des éditions des De Tournes, imprimeurs lyonnais. Paris, 1937: ZBW 386. (L. KLAIBER.)

Contributo a una bibliografia della guerra mondiale. Segretaria della Camera dei Deputati ed. Roma, 1937: B 471. (V. CAMERANI); ABI 105. (E. PASTORELLO.)

Doctoral dissertations accepted by American universities, 1936—1937. Ed. by D. B. GILCHRIST. New York, 1937: ZBW 663. (C. BALCKE.)

W. FUCHS: Beiträge zur mandjurischen Bibliographie und Literatur. Tokyo—Leipzig, 1936: ZBW 623. (W. HAENISCH.)

Handbook of Latin American studies. Ed. by L. HANKE. Cambridge, 1937: LQu 325. (C. E. CASTAÑEDA.)

Internationaler Jahresbericht der Bibliographie. Hrsg. v. J. VORSTIUS. Jg. 8: 1937. Leipzig, 1938: ZBW 622. (A. v. HARNACK.)

Jahresverzeichnis der schweizerischen Hochschulschriften 1935/36. Basel, 1937: ZBW 622. (C. BALCKE.)

M. KUNTZE: Periodica medica. Verzeichnis und Titelabkürzungen der wichtigsten Zeitschriften der Medizin und ihrer Grenzgebiete. 3. neubearb. Aufl. Leipzig, 1937: ZBW 187. (H. GOMOLL.)

Lijst van gedrukte geschriften over de Rijksuniversiteit te Utrecht. Proeve eener bibliographie 1634—1936 samengesteld door G. A. EVERS. Utrecht, 1937: ZBW 333. (W. MENN.)

E. LORENZ: Die Entwicklung des deutschen Zeitschriftenwesens. Charlottenburg, 1937: ZBW 387. (J. KIRCHNER.)

L. R. MCCOLVIN—H. REEVES: Music libraries. vol. 2. London, 1938: LAR 590. (J. M. A.: decimális rendszertől zenei bibliográfia.)

Nijhoff's Index op de Nederlandsche periodieken van algemeenen inhoud bewerkt door A. J. VAN HUFFEL... 1935. 's Gravenhage, 1936: ZBW 150. (W. MENN.)

Reichsliste für Musikbüchereien. Leipzig, 1938: Bü 743. (C. JANSEN: kisebbs népkönyvtárak számára jó segédeszköz a beszerzéshez.)

Répertoire de bibliographie française, contenant tous les ouvrages imprimés en France et aux Colonies et les ouvrages français publiés à l'étranger, 1501 à 1930. T. 1: A—Angélique. Paris, 1947: ZBW 660. (H. FUCHS.)

C. ROTH: Magna Bibliotheca Anglo—Judaica: a bibliographical guide to Anglo—Jewish history. London, 1937: LAR 542. (H. W.)

P. SATTLER—G. v. SELLE: Bibliographie zur Geschichte der Schrift bis in das Jahr 1930. Linz, 1935: ZBW 627. (F. HODES.)

H. TIEMANN: Das spanische Schrifttum in Deutschland von der Renaissance bis zur Romantik. Hamburg, 1936: ZBW 274. (L. KLAIBER.)

Topobibliographie de la France, par M. DUPORTET, H. FOUGEROL, etc. Paris, 1938: AB 253. (J. BONNEROT: a könyveken kívül a folyóiratcikkek topobibliográfiája is.)

J. VORSTIUS—G. REINCKE: Internationale Bibliographie des Buch- und Bibliothekswesens mit besonderer Berücksichtigung der Bibliographie. XI. Jg. 1936. Leipzig, 1937: LAR 100. (A. E.); ZBW 75. (H. SCHREIBER.)

S. ZANUTTO: Bibliografia Etiopica. Roma, 1936: ZBW 269. (E. LITTMANN: FUMAGALLI nagy munkájának folytatása a jelenkorig, illetve F. anyagának újrafeldolgozása is.)

Könyvtári katalogusok.

British Museum. Subject index of the modern works added to the Library of the British Museum in the years 1931—1935. London, 1937: LAR 194. (A. E.)

M. KUHLMANN: Bibliothèque Nationale et Universitaire de Strasbourg. Inventaires des périodiques des bibliothèques de Strasbourg. Strasbourg, 1937: AB 345. (J. DELSAUX.)

E. LEWIN: Subject catalogue of the Library of the Royal Empire Society, formerly Royal Colonial Institute, vol. IV. London, 1937: LQu 431. (E. A. SMITH: az angol gyarmatügyi könyvtár katalógusa, IV. köt.: földközintégeri, indiai és távolkeleti gyarmatok.)

National Book Council. A catalogue of books in the National Book Council library. 3. ed. London, 1938: LAR 193. (S. H. H.)

M. G. ROPELL: Union catalogue of the periodical publications in the university libraries of the British Isles. London, 1937: LAR 543. (C. C. B.); LQu 142. (W. KERR); ZBW 185. (R. MUMMENDEY.)

Stedelijk schoolmuseum, Antwerpen. Boekerij en leeszaal voor het onderwyzend personeel. Katalog. Antwerpen, 1936: AB 64. (H. LEMAÎTRE.)

Kéziratcatalogusok, kéziratann.

- Beschreibendes Verzeichnis der illuminierten Handschriften und Inkunabeln der Nationalbibliothek in Wien. Teil VII. 1.: H. J. HERMANN: Englische und französische Handschriften des 13. Jahrhunderts. Leipzig, 1935. — Teil VII. 2.: H. J. HERMANN: Englische und französische Handschriften des 14. Jahrhunderts. Leipzig, 1936: ZBW 336. (A. BOECKLER.)
- A.—W. BYVANCK: La miniature dans les Pays-Bas septentrionaux. Paris, 1937: B 350. (A. BOINET.)
- H. G. T. CHRISTOPHER: Palaeography and archives: a manual for the librarian, archivist and student. London, 1938: LAR 493. (L. C.); LJ 783. (D. W. HYDE JR.)
- M. HONECKER: Lullus-Handschriften aus dem Besitz des Kardinals Nikolaus von Cues. Münster i. W., 1937: ZBW 83. (L. KLAIBER.)
- F. JANSEN: Die Helmarshausener Buchmalerei zur Zeit Heinrichs des Löwen. Hildesheim, 1933: ZBW 384. (J. KIRCHNER.)
- Katalog der Handschriften der Zentralbibliothek Zürich. I. Mittelalterliche Handschriften von C. MOHLBERG. 3. Lief. Zürich, 1936: ZBW 84. (A. BRUCKNER.)
- A. DE LABORDE: Les principaux manuscrits à peintures conservés dans l'ancienne bibliothèque impériale publique de Saint-Petersbourg. 2ème partie. 1938: B 154. (A. BOINET.)
- S. DE RICCI—W. J. WILSON: Census of medieval and renaissance manuscripts in the United States and Canada. Vol. 2. New York, 1937: B 223. (—I.); BCh 178. (É.—A. VAN MOË.)
- E. SPARN: Las bibliotecas con 500 y más manuscritos del Viejo Mundo. Buenos Aires, 1937: ZBW 191. (L. KLAIBER: kéziratok megoszlási statisztikája az Óvilág nagyobb könyvtáraiban.)
- M. STEINSCHNEIDER: Vorlesungen über die Kunde hebräischer Handschriften. 2. Aufl. Jerusalem, 1937: ZBW 84. (J. POHL.)
- L. THORNDIKE—P. KIBRE: A catalogue of incipits of mediaeval scientific writings in Latin. Cambridge, Mass. 1937: ZBW 193. (W. PORT.)
- A. WILMART: Codices Reginenses Latini. T. I.: Codices 1—250. Bibl. Vaticana, 1937: BCh 176. (PH. LAUER.)
- B. WIRTGEN: Die Handschriften des Klosters St. Peter und Paul zu Erfurt bis zum Ende des 13. Jahrhunderts. Leipzig, 1936: LQu 151. (D. P. LOCKWOOD.)

Nyomdászattörténet, ősnymtatványkatalogusok.

- Beiträge zur Inkunabelkunde. N. F. II. Hrsg. C. WEHMER. Leipzig, 1938: AB 341. (L.—N. MALCLÈS.)
- G. BURGADA: Libri rari. Milano, 1937: B 154. (At.—)
- H. FISCHER: Die ältesten Zeitungen und ihre Verleger. Augsburg, 1936: ZBW 281. (J. KIRCHNER.)
- H. LEHMANN—HAUPT: Das amerikanische Buchwesen. Buchdruck und Buchhandel, Bibliophilie und Bibliothekswesen in den Vereinigten Staaten von den Anfängen bis zur Gegenwart. Leipzig, 1937: LAR 287. (A. E.); LQu 127. (H. B. VAN HOESEN); Ph 229. (G. K. S.)
- D. C. MCMURTRIE: The book; the story of printing and bookmaking. [London], 1938: LAR 445. (A. E.)
- D. C. MCMURTRIE: A history of printing in the United States. Vol. II. New York, 1936: LJ 646. (R. W. G. VAIL.)
- H. MOLZ: Die elsässische Presse im 18. Jahrhundert bis zum Ausbruch der Revolution. Heidelberg, 1937: ZBW 87. (V. EICHSTÄDT.)
- J. MUSZKOWSKI: Zycie książki. (A könyv élete.) Warszawa, 1936: AB 67. (M. ROSENFELD.)
- L. NIELSEN: Dansk typografisk Atlas 1482—1600. København, 1934: ZBW 86. (J. BENZING.)

M. A. RAVRY: Les origines de la presse et de l'imprimerie. Paris, 1937: B 61. (A—I.)

A. RENKER: Papier und Druck im fernen Osten. Mainz—Leipzig, 1936: ZBW 340. (A. BÖMER.)

J. REST: Die Erasmudrucke der Freiburger Universitätsbibliothek. Freiburg i. Br. 1937: AB 159. (P. LEGUAY.)

A. RUPPEL: Peter Schöffer aus Gernsheim. Mainz—Leipzig, 1937: ZBW 385. (A. BÖMER.)

A. SCHARDT: Das Initial. Berlin, 1938: Ph 415. (W. H. LANGE.)

W. L. WEBBER: Book about books. Boston, 1937: LJ 316. (J. I. WYER—E. F. ELLIS: könyvkedvelők, gyűjtők számára írott kézikönyv; sok hibája van.)

Metszettörténet.

C. DODGSON: Prints in the dotted manner and other metal-cuts of the XV. century in the Department of Prints and Drawings, British Museum. London, 1937: ZBW 240. (M. GEISBERG.)

National Library of Wales. Catalogue (with notes) of the Aneurin Williams Collection of book-plates, by H. M. VAUGHAN. Aberystwyth 1938: LAR 632. (R. B.)

Lexikonok.

Lexikon des gesamten Buchwesens. Bd. II. Leipzig, 1936: LQu 418. (P. BUTLER.) — Bd. III. Leipzig, 1937: AB 340. (H. LEMAIRE); ZBW 339. (A. BÖMER.) — Bd. I—III. Leipzig, 1935—1937: B 57. (V. CAMERANI.)

A. WEISSENBECK: Sacra Musica. Lexikon der katholischen Kirchenmusik. Klosterneuburg b. Wien, 1937: B 463. (A. E.)

„Wer ist wer.“ Lexikon österreichischer Zeitgenossen. Red. R. TEICHL. Wien, 1937: ZBW 72. (M. ARNIM.)

Könyvtárosképzés.

P. C. COETZEE: Education for library service. Pretoria, 1937: LQu 136. (R. MUNN: a délafrikai könyvtárosképzés rendszere.)

E. J. REECE: The curriculum in library schools. New York, 1936: ZBW 188. (E. LEIPPRAND.)

F. R. ST. JOHN: Internship in the library profession. [New York], 1938: LAR 630. (H. S.: a fizetéstelen könyvtári gyakornokságról.)

GRONOVSKY IVÁN